

Shrnutí

Předkládaná práce se zaměřuje na úpravu státního podniku jako ustupující formy státního podnikání. Klade si za cíl objasnit, zda je tato právní forma, která byla v minulosti převažující, nadále vhodná k využití i v současném právním řádu.

K získání relevantních poznatků k této práci byla studována zejména odborná literatura, právní předpisy a soudní rozhodnutí.

Státní podnik je zvláštní právnickou osobou podnikající s majetkem státu, jež má specifickou veřejnou funkci a zároveň má podnikatelskou činností tvořit zisk. Jeho zakladatelem může být jen stát, který má obdobné postavení jako jediný společník v obchodní společnosti. Oproti jiným podnikajícím právnickým osobám nemá státní podnik způsobilost nabývat pro sebe majetek a nabývá ho pro stát. Podnik zároveň neručí za závazky státu a stát neručí za závazky podniku. Tato konstrukce způsobuje komplikace, neboť není konzistentní se současnou právní doktrínou.

V práci je zkoumána obecná charakteristika státního podniku, jeho historický vývoj i účinná právní úprava, majetkové postavení státního podniku a vymezení působnosti mezi zakladatelem a orgány podniku. Dále se práce zabývá kontextem v platném právním řádu, zejména právem na informace, zadáváním veřejných zakázek a externí kontrolou hospodaření.

V další části práce jsou stručně představeny některé nejvýznamnější státní podniky a zbytkové podniky. Státní podnik je zde porovnáván s jinými právními formami, které jsou k němu alternativní, tedy s akciovou společností a státní příspěvkovou organizací. Česká právní úprava je v této části srovnána se slovenskou právní úpravou, která vychází z dříve účinného federálního zákona.

V posledních kapitolách jsou popsány státní podniky v evropském a mezinárodním kontextu, a také zhodnocení, jak ovlivní právní úpravu státních podniků rekodifikace soukromého práva.